

з проблемами охорони природи, із забрудненням природного середовища, їх ліквідацією та попередженням цих забруднень. Для наших студентів надзвичайно важливо навчитися мислити екологічно грамотно і розуміти, що природа жорстоко карає людину за всі її промахи та помилки. У студентів повинні бути сформовані уявлення про зв'язки між природними явищами, залежністю некомфортності життя від екологічних умов, пов'язаних з діяльністю людей. Саме тому, для підвищення рівня екологічної поінформованості, кваліфікованості сучасних фахівців у 90-х рр. ХХ ст. в навчальні плани нашого навчального закладу було введено курс «Основи екології». Цю дисципліну вивчають студенти усіх спеціальностей. Вона є фундаментом для вивчення питань з охорони природи на спеціальних дисциплінах. Заняття з «Основ екології» проводяться лекційно та у формі семінарів. Але особливо значну увагу надається екскурсіям. Студенти відвідують ботанічний сад Полтавського національного педагогічного інституту, де знайомляться із засадами заповідної справи, проблемами біоконсервації, рослинами різних кліматичних зон. Неодмінною складовою екологічної освіти і виховання є екскурсія у відділ природи Полтавського краєзнавчого музею з теми «Охорона природи в Полтаві та Полтавській області». Проводяться також екскурсії в Полтавський міський парк в с. Яківцях. Студенти технікуму готують матеріали і беруть участь у наукових, науково-теоретичних та науково-практичних конференціях з питань екології та охорони природи за участю провідних фахівців нафтових та газових підприємств.

Вивчаючи «Основи екології» обов'язково звертаємо увагу на проблеми охорони довкілля при пошуку та розвідці родовищ вуглеводнів, бурінні свердловин, видобутку нафти і газу, експлуатації нафтових і газових родовищ та газонафтопроводів і газонафтоховищ.

Екологічна освіта і виховання – цілеспрямований процес, який повинен бути безперервним і систематичним. Разом із фаховою освітою він сприяє формуванню у студентів ноосферного, за В.І. Вернадським, мислення, яке повинно сприяти виходу людського суспільства з екологічної кризи.

ДНЕВНИК ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ МАГИСТРАНТА

*Л.И. Краева, И.Ю. Краева
Сыктывкар, Россия*

Педагогическая практика – составная, важная часть научно-педагогической деятельности магистранта. Магистранты проходят педагогическую практику в качестве преподавателей и кураторов младших курсов университета. Одним из видов работ магистранта является заполнение дневника по педагогической практике. С первых страниц студент знакомится с задачами педагогической практики, основными направлениями работы, формами контроля.

Прежде всего составляется по схеме индивидуальный план работы магистранта на период педагогической практики. Основными направлениями работы студента являются: изучение группы в первую неделю практики, планирование работы куратора, учебная работа (посещение занятий своих товарищей, самостоятельное проведение занятий), внеучебная работа, воспитательная работа со студентами, работа с родителями. Все виды работ фиксируются в соответствии с календарными сроками проведения мероприятий и отметкой о выполнении, подписанной преподавателем, у которого магистрант проходит практику, а также куратором группы. В период педагогической практики студент в зависимости от времени, выделенной на практику, посещает и анализирует лекции и практические занятия преподавателей. В дневнике дана схема анализа лекции и практического занятия, студент лишь отмечает определенными значками, насколько данный показатель ярко или слабо выражен, или же отсутствовал. Магистранты наблюдают и анализируют по схеме воспитательные дела, проводимые куратором или своими товарищами.

В педагогическом дневнике приведена схема анализа и самоанализа воспитательного дела. Этим направлениям деятельности магистрантов уделяется большое значение, т.к. и анализ и самоанализ позволяют глубже понять суть данного мероприятия, сделать определенные выводы, способствуют формированию педагогических умений.

Приведем пример анализа воспитательного дела, который был сделан магистранткой-биологом во время педагогической практики. Тема воспитательного мероприятия: кураторский час "Профилактика табакокурения. Вред никотина". Участниками стали студенты-первокурсники группы 912 направления "Лечебное дело". Выбор темы связан с тем, что в настоящее время курение очень популярно среди молодежи, начиная практически с 14 лет. Это стало своеобразным "показателем взрослости" у детей. Но начиная отдаваться этой пагубной привычке, они до конца не осознают последствия курения (прежде всего это вероятность появления опасных для жизни болезней).

Поэтому цель мероприятия: показать студентам, чем опасен никотин для организма молодого человека, почему вредно курить. Были поставлены следующие задачи:

1. Рассказать, как никотин влияет на организм человека.
2. Что происходит с организмом курящей матери (в том числе с ребенком) во время

беременности.

3. Привести статистику заболеваний, одной из причин которой становится курение (чаще всего заболевания, связанные с сердечно-сосудистой системой, рак легких и пр.)

4. Наглядно продемонстрировать фотографии органов курящих людей.

Форма проведения мероприятия – беседа.

План: 1. Вводная часть. 2. Раскрытие темы кураторского часа. 3. Показ видеороликов (о вреде курения с наглядными фотографиями легких курящего человека, развитие ребенка в организме курящей матери). 4. Проведение анкеты, чтобы получить статистические данные о количестве курящих студентов в группе. 5. Обсуждение и заключение по теме.

Инициатором проведения мероприятия был куратор группы. Материалы для беседы готовились при использовании интернет-ресурсов. Ребята проявили инициативу и активность при проведении мероприятия. Им было интересно обсуждать столь популярную тему, так как многие студенты выступали против курения. В ходе кураторского часа ребята лишний раз задумались о вреде курения и увидели отрицательное воздействие никотина на организм человека.

Во введении куратор рассказал об актуальности проблемы курения, почему так важно обсуждать эту тему. В ходе раскрытия темы куратор очень доступно и убедительно объяснил и показал, чем же никотин вреден для организма человека, особенно для ребенка. Для закрепления темы были показаны короткие, но очень яркие познавательные видеоролики о вреде никотина. Во время обсуждения студенты активно принимали участие в беседе, высказывали свое мнение, кто-то делился уже своим опытом в курении, акцентируя внимание на том, как сложно избавиться от этой пагубной привычки. Некоторые подробности из фильма о вреде никотина удивили ребят, все-таки данную информацию они восприняли серьезнее, как более взрослые люди, чем тогда, когда им в школе просто рассказывали о вреде никотина и ругали за курение.

Поставленные цели и задачи мероприятия были успешно выполнены. Анкетирование показало, что курят в группе 3 студента, то есть многие студенты осознают пагубность привычки курить. Данная тема оказалась интересной для обсуждения, не смотря на то, что студенты знают, что курить вредно, но им это не мешает начать курить. Данная тема заинтересовала студентов еще и потому, что курение – очень актуальная проблема для молодежи на протяжении уже нескольких лет во многих странах мира. Неформальное общение со студентами, их активность и внимание к данной проблеме, возможно, будет иметь положительный результат, и ребята сделают правильные выводы для себя.

Приведем пример самоанализа воспитательного дела, проведенного магистранткой-биологом. Тема: посещение студентов 911 группы, проживающих в общежитии. Участниками стали 14 студентов из данной группы. Цель: ознакомление куратора с условиями проживания студентов в общежитии. Задачи: 1. Ознакомиться с условиями проживания студентов в общежитии. 2. Выяснить, есть ли конфликты с соседями по комнате. 3. Узнать, устраивают ли студентов условия проживания. 4. В случае наличия у студентов проблем, связанных с условиями проживания, попытаться помочь с их разрешением.

Инициатором данного мероприятия был куратор группы. Выбор темы основан на том, что студенты на первом курсе испытывают сложности, так как начинают самостоятельно жить, вдали от родительской семьи. Некоторые студенты, проживая отдельно от родителей, чувствуют чрезмерную свободу, могут поддаваться пагубным привычкам, поэтому неотходимо неназойливо контролировать студентов, проживающих в общежитии, помогать им в различных сложных ситуациях. Кроме того, важно выяснить, как первокурсники общаются и взаимодействуют со старшекурсниками.

План мероприятия: 1. Посещение комнат, в которых проживают студенты, осмотр места проживания. 2. Беседа со студентами о наличии проблем в общежитии. 3. Беседа с комендантом о разрешении имеющихся проблем, если это необходимо.

Во время посещения общежития мы посетили комнаты, в которых проживают студенты и побеседовали с ребятами, задали несколько вопросов. 1. Все ли вас устраивает в бытовом плане. 2. Каковы взаимоотношения с соседями по комнате. 3. Не обижают ли студенты старших курсов.

Во время беседы ребята охотно отвечали на вопросы, делились своими переживаниями. Выяснилось, что практически у всех сложились хорошие, дружеские отношения с соседями по комнате. Особенно повезло тем, кто живет в одной комнате с однокурсниками, они вместе ходят на занятия, выполняют задания и помогают друг другу. В бытовом плане ребят тоже все устраивает. В комнатах соблюдается порядок и чистота.

Мы пришли к следующему выводу, что важно проводить такие мероприятия, так как они актуальны особенно для первокурсников, показывают, что университет заботится не только об успеваемости студентов, но и о комфортности проживания в общежитии. А также куратор должен помогать при необходимости первокурсникам, если возникают какие-либо проблемы и активно взаимодействовать с родителями, так как именно с первого курса больше всего отсеивается студентов, им бывает трудно адаптироваться к новым условиям. Такие посещения позволяют лучше узнать

студентів, дозволяють неформально общатися со студентами и коректирувати план виховної роботи куратора студентської групи.

В кінці щоденника педагогічної практики магістранта приведена схема самоаналіза педагогічних умінь, студенти повинні оцінити рівень сформованості у них педагогічних умінь. Аналіз результатів педагогічної практики показав, у більшості студентів педагогічні вміння сформовані на середньому рівні по їх думці. Для розвитку аналітичних і прогностичних умінь необхідний досвід викладання. Як вважають самі студенти, найкраще у них сформовані проєктивні вміння, так як со многими видами діяльності приходилося неодноразово стикатися во время навчання в університеті. Многим магістрантам вдалося продемонструвати свої організаторські і комунікативні вміння, які застосовували на протязі всього навчання (вміння наочно представляти матеріал, виділяти головну і второстепенну інформацію, вибирати, яким методом навчання вважається найбільш ефективним при викладанні даного матеріалу, вміння общатися друг з другом і т.д.).

Таким чином, щоденник педагогічної практики і робота з ним дозволяють студентам задуматися над многими педагогічними проблемами. Аналіз різних видів діяльності сприяє формуванню педагогічних умінь, а, значить, підвищує ефективність педагогічної підготовки магістрантів.

Література

1. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник /за заг. ред. О.В. Уваровської. Ськтвкар: Вид-во СьктГУ, 2013. 200 с.
2. Уваровська О.В., Краєва Л.І. Щоденник педагогічної (науково-педагогічної) практики магістранта. Ськтвкар: Вид-во СьктГУ, 2013. 23 с.

СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

*Н.М. Кривонос
Полтава, Україна*

Сучасне реформування вітчизняної системи освіти пов'язане з інтеграцією України в європейський і світовий простір, що вимагає нових підходів до управління закладами освіти. Згідно з Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр управлінські структури мають пріоритетним завданням демократизацію освіти, формування гуманістичної управлінської системи, здатної забезпечити розвиток особистості кожного з учасників освітнього процесу. Це вимагає зміни функцій управління

- від адміністративно- організаційних (контроль, планування ін.) до соціально-психологічних (згуртування учительського колективу, формування його громадської думки, стимулювання його самореалізації, партнерських відносин, задоволеності в роботі);

- від передачі знань до фасилітації.. тобто допомоги у саморозвитку та самореалізації. Більш індивідуалізованим стає консультування, ґрунтоване на партнерських відносинах; стимулювання саморозвитку в процесі пошуку рішень, співроздумів, співпереживань, співдії.

Зміщення акцентів на управлінську діяльність директора школи дозволяє делегувати повноваження, залучити все більшу частину педагогічного колективу до управління, що вимагає високого рівня майстерності.

Управлінська майстерність керівника освітнього закладу - ключова характеристика його управлінської діяльності. За результатом вона демонструє високий рівень організації роботи закладу; за психологічними механізмами – обумовлена творчою активністю керівника, яка стимулює творчість колективу, за професійними характеристиками містить властивості особистості, що забезпечують самоорганізацію управлінського процесу.

Сутність управлінської майстерності у комплексі властивостей особистості керівника, який забезпечує ефективність навчально- виховного процесу закладу освіти. Елементи управлінської майстерності, як і педагогічної, включають : гуманістичну спрямованість керівника, його професійну компетентність, розвинені управлінські здібності, володіння педагогічною технікою.

Директор школи здійснює мета - діяльність: організовуючи працю

колективу педагогів, він досягає поставленої мети у навчально-виховному процесі школи. І в цьому йому необхідні здібності менеджера, перш за все, раціональність, наполегливість, владність, уміння розв'язувати проблеми, стабілізувати ситуацію.

Як показує досвід керівників, особливо шкіл, вишів, директор може бути хорошим менеджером, вмело вирішуючи поточні проблеми, забезпечуючи стабільність функціонування закладу, і одночасно не вирішувати питання саморозвитку колективу. Це відбувається тому, що для управлінця мало бути менеджером, важливо стати провідником.

Провідник - менеджер, який володіє стратегічним баченням наперед, в якому має проводити свою діяльність організація, та вмінням ненасильно скеровувати підлеглих до активного виконання цієї